

Järjestöbarometri 2008

Marja Vuorinen, Riitta Särkelä,
Juha Peltosalmi
Järjestöjohton tilaisuus
Hotelli Marski 22.10.2008

Järjestöbarometri 2008 -aineistot

- ♡ Kyselyaineistot, joissa vastaajina:
 - 106 valtakunnallisten järjestöjen johtajaa (66%)
 - 170 aluetyöntekijää (53%)
 - 1 239 paikallisyhdistystä (55%)
 - 2 857 vähintään 18-vuotiasta suomalaista (STKL:n toteuttama kansalaiskysely)
- ♡ Tilastoaineistot:
 - RAY:n avustustiedot
 - Stakesin tilastot yksityisistä sosiaalipalveluista

Järjestöbarometri 2008

- ♡ Talous järjestöjen kasvava huolenaihe
- ♡ Palvelujen markkinoistamisen vaikutuksia ei vielä tunneta
- ♡ Sosiaali- ja terveysyhdistysten vapaaehtoiminnassa paljon osallistujia
- ♡ Järjestöt tärkeä työllistäjä

Talous järjestöjen kasvava huolenaihe

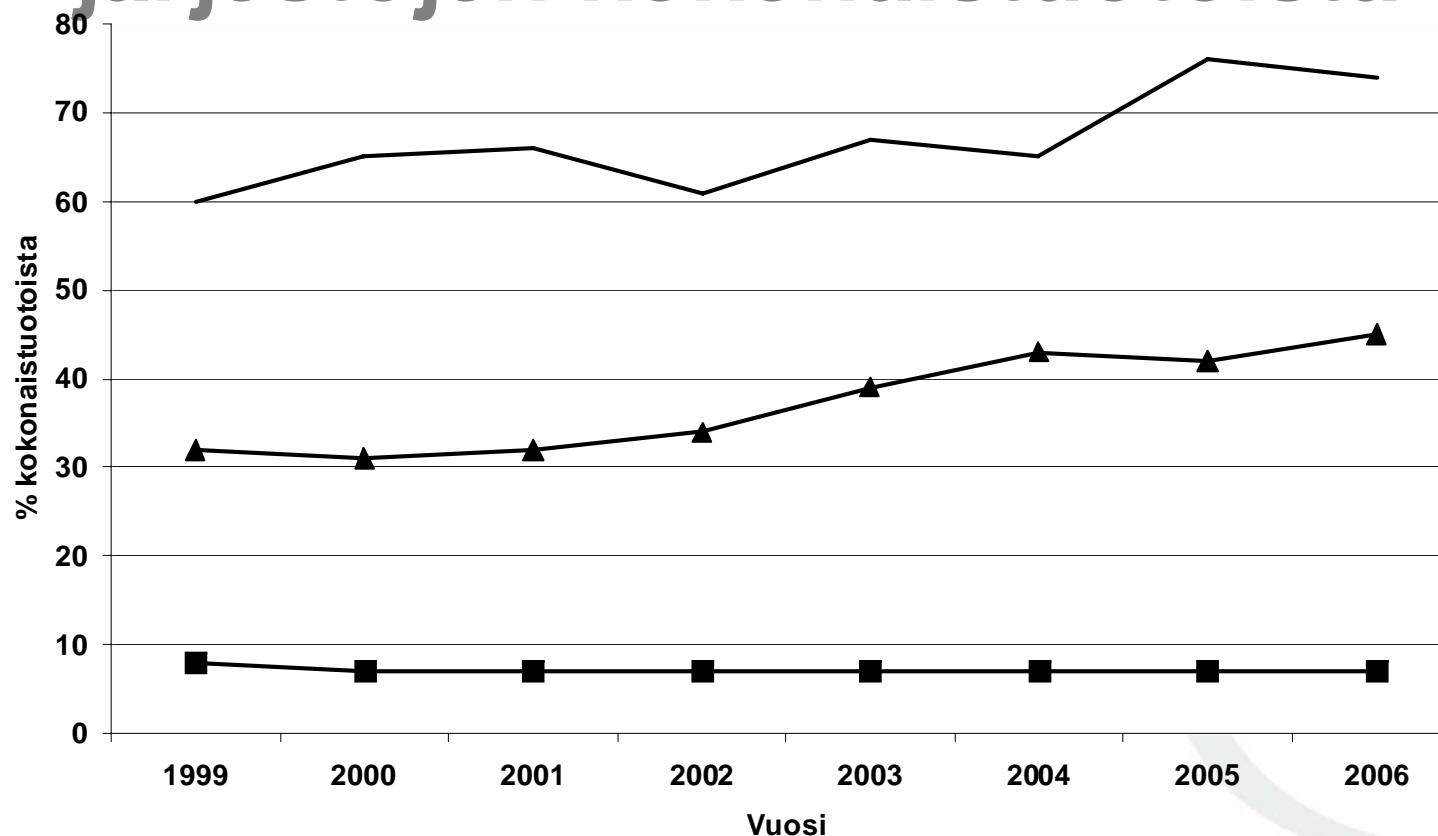
Valtakunnallisten järjestöjen talousnäköymät heikentyneet

- ♡ Vuoden 2008 alussa:
- ♡ 19% arvioi taloudellisen tilanteensa huonoksi tai melko huonoksi
- ♡ 47% piti taloudellista tilannettaan melko hyvänä tai hyvänä (v. 2007 alussa 58 %)
- ♡ 25 % arvioi taloutensa heikkenevän vuoden kuluessa (v. 2007 alussa 15%)

Talous järjestöjen huolenaiheena

- ♡ Huolenaiheena entistä selvemmin RAY:n asema ja pelko RAY:n monopoliaseman murtumisesta
- ♡ RAY:n avustusten supistuminen
 - pystytäänkö perustoimintaa jatkossa turvaamaan RAY:n yleisavustuksilla?
- ♡ Järjestöjen yleishyödyllinen asema
 - kilpailu yhä enemmän palvelujen tuottamisen perustaksi - vaarana mm. erityisryhmien palvelujen turvaaminen

RAY:n A- ja C-avustuksen osuus järjestöjen kokonaistuotoista

Järjestöbarometri 2008. Kuvio 10.

— Pienet järjestöt —▲— Keskisuuret järjestöt —■— Suuret järjestöt

(Lähde: RAY:n avustustiedot)

Aluetyön rahoitus osaksi RAY:n yleisavustusta

- ♡ Puolet aluetyöntekijöistä, mutta vain 16% järjestöjohdosta ennakoi linjauksella olevan merkitystä järjestön aluetyön kannalta
- ♡ Järjestöjohto näkee linjauksessa enemmän myönteisiä kuin kielteisiä mahdollisuuksia:
 - esim. tuo joustavuutta, lisää järjestöjen omaa harkintavaltaa, helpottaa suunnittelua
- ♡ Aluetyöntekijöiden arviot kielteisempiä: kaksi kolmesta näkee muutokseen liittyvän uhkia:
 - esim. aluetyön resurssien pelätään pienenevän

Tulevaisuuden haasteet

- ♡ Strategiset valinnat ja sen arvioiminen, mikä on oman järjestön ydintoimintaa ja mistä joudutaan mahdollisesti luopumaan
- ♡ Järjestöjen välisen yhteistyön kehittäminen ja tiivistäminen, erityisesti vaikuttamistoiminnassa, tulee lähitulevaisuudessa yhä tärkeämmäksi
- ♡ RAY-avustukset eivät enää kasva, vaan saattavat kääntyä laskuun - järjestöjen kehitettävä rahoituspohjaansa monimuotoisemmaksi jos toiminnan laajuus halutaan säilyttää nykyisellä tasolla

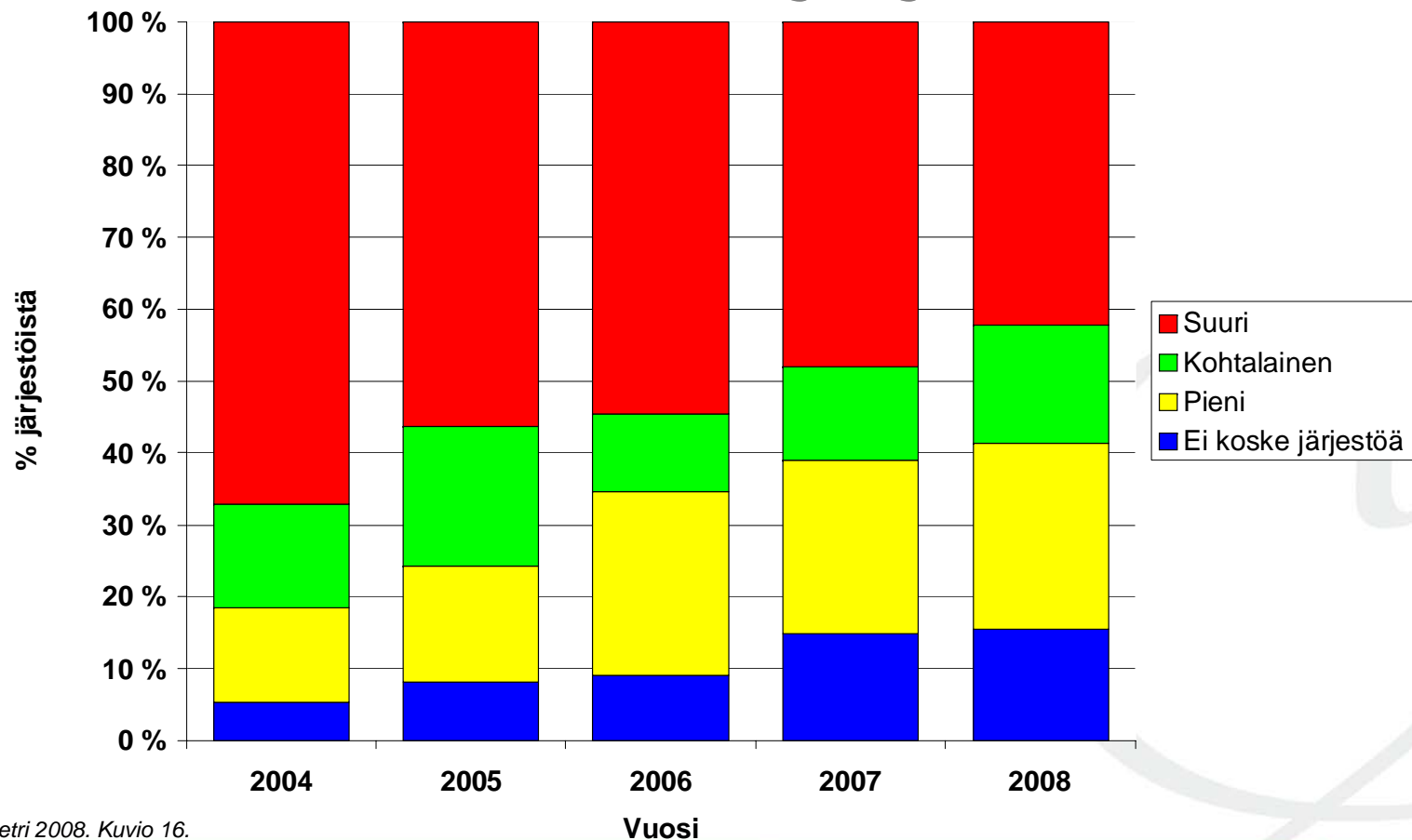
Paikallisyhdistysten taloustilanne

- ♡ 51% pitää taloustilannettaan hyvänä tai melko hyvänä
- ♡ 23% huonona tai melko huonona
- ♡ Tulevaisuudennäkymät viimevuotista pessimistisempiä: 22% arvioi tilanteen heikkenevän vuoden kuluessa (v. 2007 16%)
- ♡ Kuntien toiminta-avustukset:
 - keskimääräinen 500 euroa
 - pienentyneet 31% yhdistyksistä
 - loppuneet 6% yhdistyksistä viim. 3 vuoden aikana

Palvelujen markkinoistamisen vaikutuksia ei vielä tunneta

Palveluntuottamisen painoarvo valtakunnallisissa järjestöissä

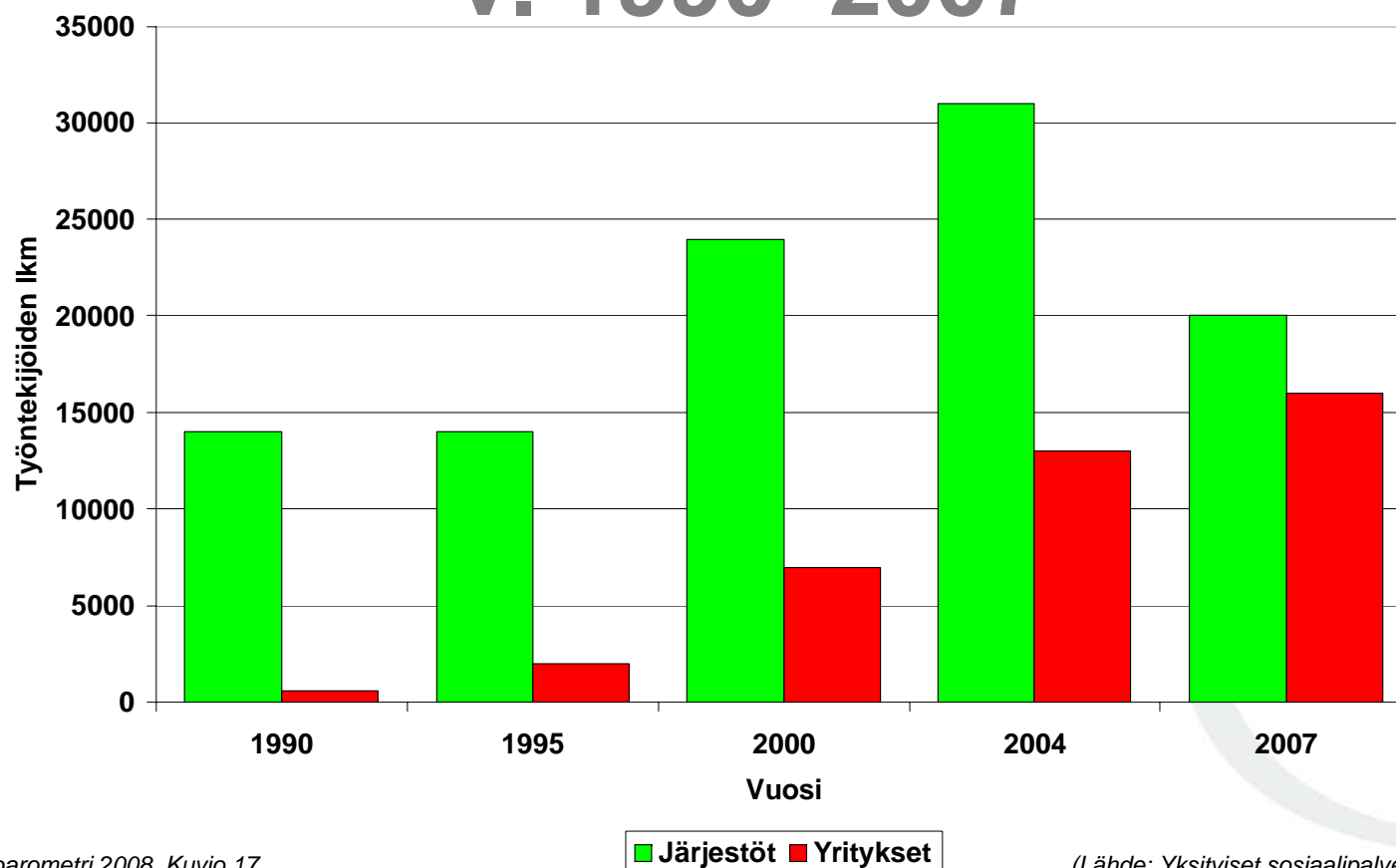
Järjestöbarometri 2008. Kuvio 16.

Järjestöjen sosiaalipalvelut v. 2007

- ♡ 925 järjestöllä/yhdistyksellä oli yksi tai useampi sosiaalipalveluja tuottava toimipaikka
- ♡ Yht. järjestöillä 1 640 sosiaalipalvelua tuottavaa toimipaikkaa
- ♡ (47 vähemmän kuin v. 2006)
- ♡ Niissä asiakkuuksia yli 106 000
- ♡ (n. 6 000 vähemmän kuin v. 2006)

(Lähde: Yksityiset sosiaalipalvelut. SVT. Stakes.)

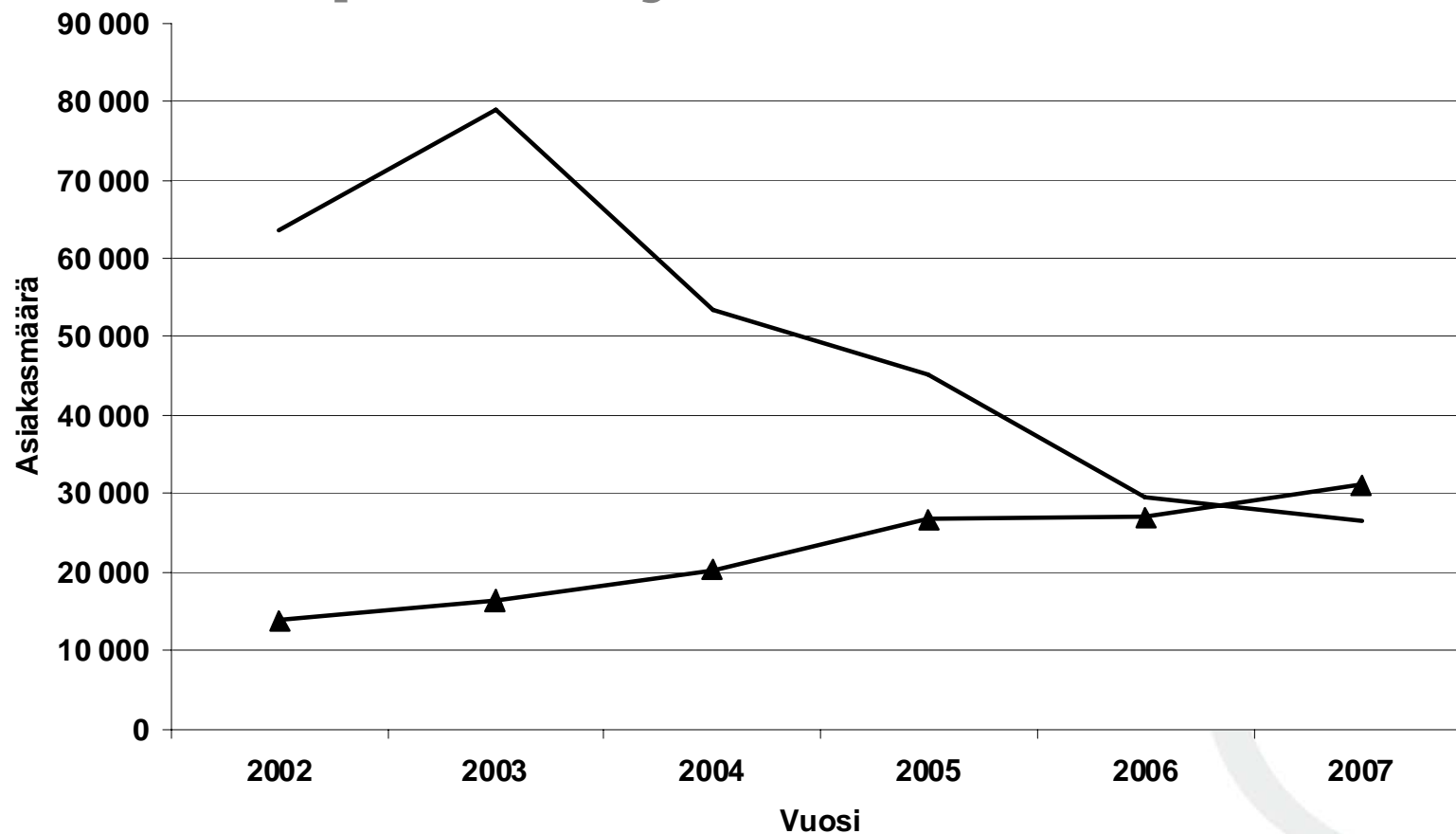
Järjestöjen ja yritysten sosiaalipalvelujen henkilöstö v. 1990–2007

Järjestöbarometri 2008. Kuvio 17.

(Lähde: Yksityiset sosiaalipalvelut. SVT. Stakes.)

Järjestöjen ja yritysten kotipalvelujen asiakasmäärät

Järjestöbarometri 2008. Kuvio 20.

— Järjestöt ▲ Yritykset

(Lähde: Yksityiset sosiaalipalvelut. SVT. Stakes.)

Järjestöjen ja yritysten kotipalvelujen asiakkaat v. 2007

	Lapsi- perheet	Vanhukset	Vammaiset	Muut	Yhteensä	Tuki- palvelut
Järjestöt	6 620	10 252	322	569	17 763	8 659
Yritykset	3 410	16 892	721	1 572	22 595	8 445
Yhteensä	10 030	27 144	1 043	2 141	40 358	17 104

Järjestöbarometri 2008. Taulukko 30.

(Lähde: Yksityiset sosiaalipalvelut. SVT. Stakes.)

Syntyykö uusia palveluaukkoja?

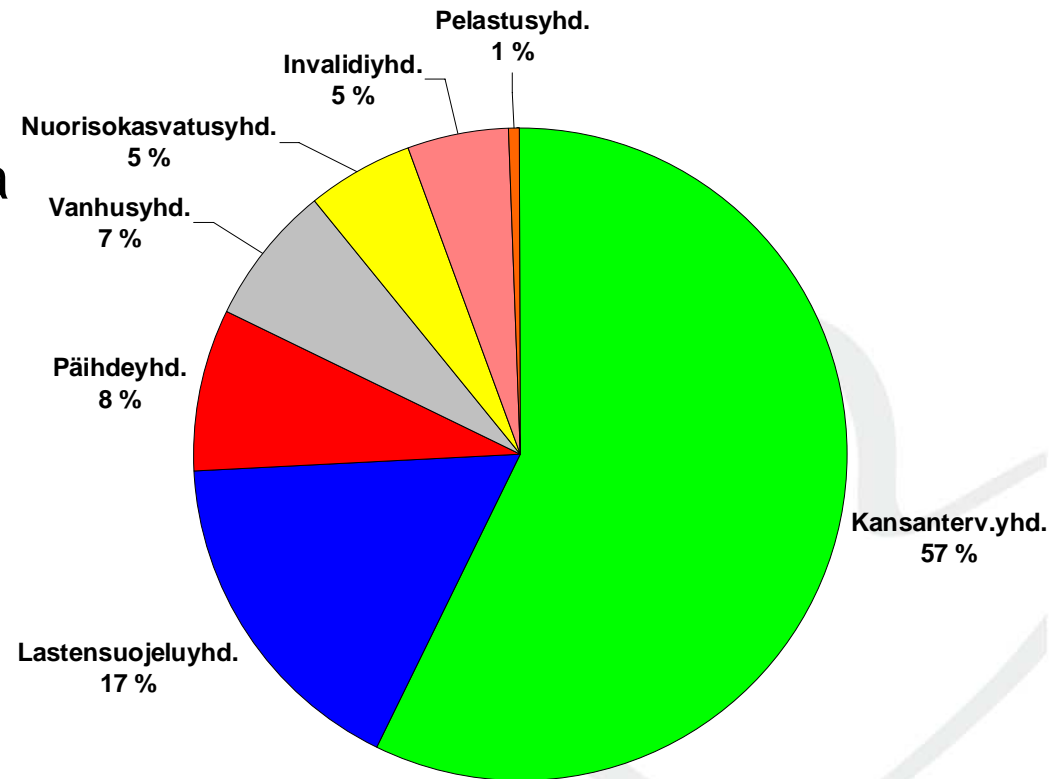
- ♡ Sosiaalipalvelut kuntien vastuualuetta
- ♡ Käynnissä historiallinen palvelujen tuottamisen uusjako; kunnat, yritykset ja järjestöt
- ♡ Riskinä, että ihmisten kannalta syntyy palveluaukkoja
- ♡ Kotipalveluissa näin on käynyt: alalle syntynyt yritystoiminta ja kuntien oma toiminta eivät ole pystyneet korvaamaan järjestöjen kotipalvelujen vähenemistä
- ♡ Jatkossa pystyttävä seuraamaan, onko muillakin kuin kotipalvelujen asiakkailla riski jäädä palveluiden ulkopuolelle järjestöjen palvelujen vähetessä

Sosiaali- ja terveysyhdistysten vapaaehtoistoiminnassa paljon osallistujia

Uudet sosiaali- ja terveys- yhdistykset

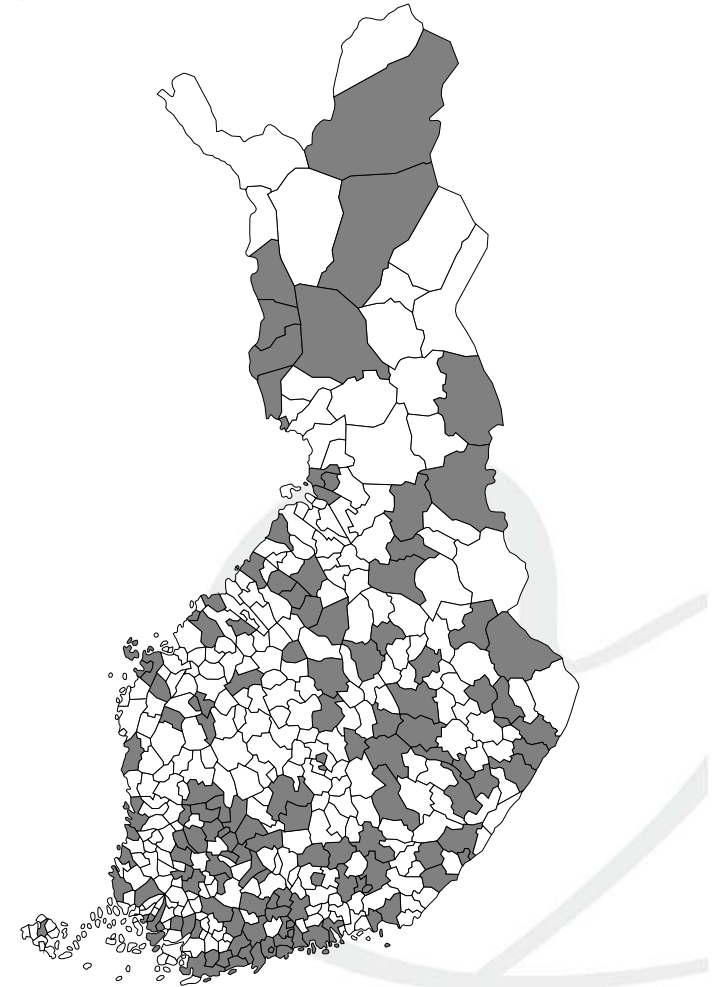
- ♥ Vuonna 2007 Suomessa rekisteröitiin 147 uutta sosiaali- ja terveysyhdistystä
- ♥ 6% kaikista uusista yhdistyksistä (2 397), mikä vastaa pitkän aikavälin keskiarvoa

Järjestöbarometri 2008. Kuvio 5.

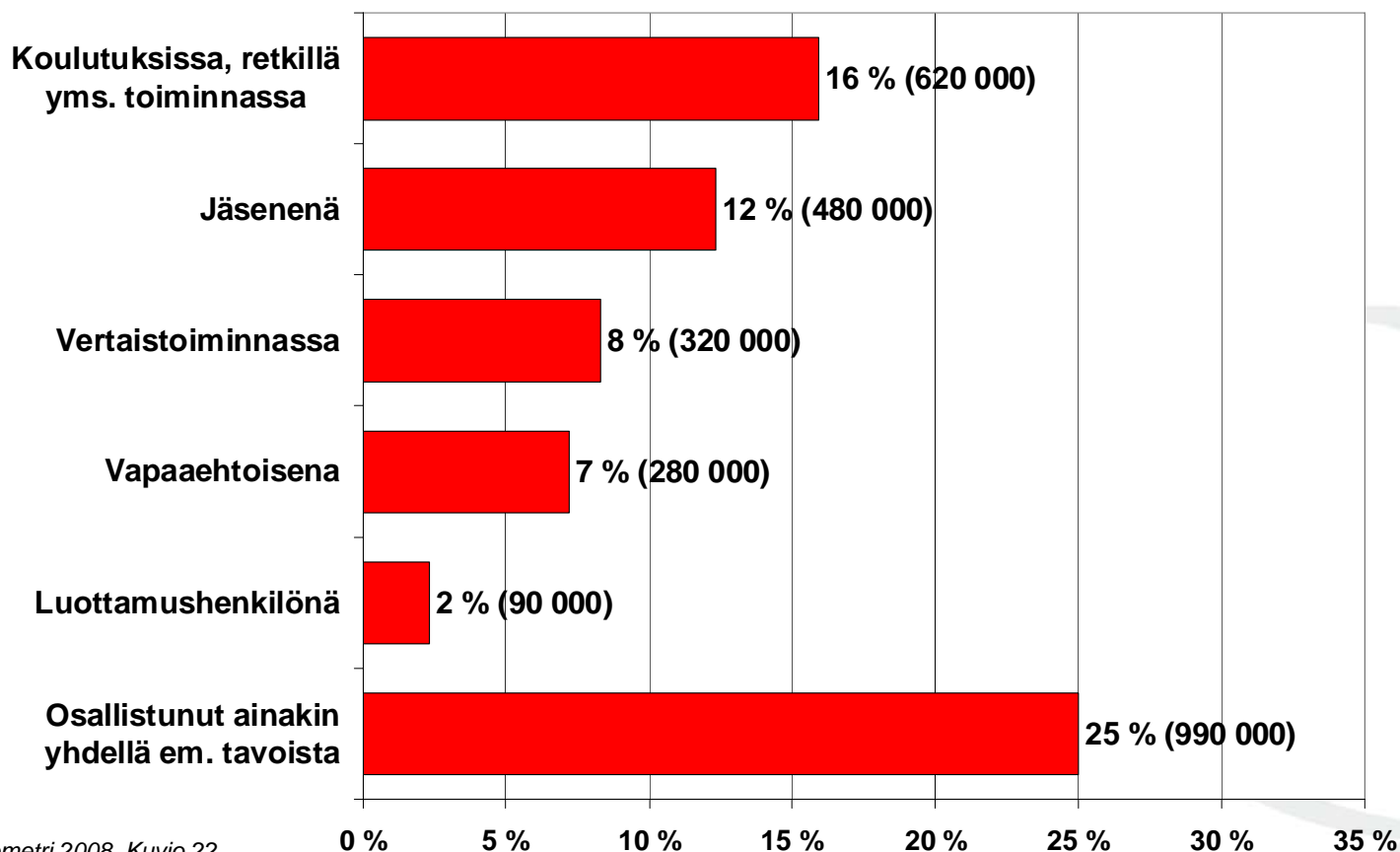
Uudet yhdistykset Suomen kartalla

- ♡ Vuosina 2005–2007 rekisteröity 479 uutta sosiaali- ja terveisyhdistystä
- ♡ Uusia yhdistyksiä syntynyt kaikkiin maakuntiin, yhteensä 134 kuntaan (kartassa tummennettuina) eli noin kolmasosaan nykyisistä kunnista
- ♡ Joka neljäs uuden yhdistyksen kotipaikka Helsinki

Järjestöbarometri 2008. Kuvio 7.

Suomalaiset osallistuvat sosiaali- ja terveysyhdistysten toimintaan

Järjestöbarometri 2008. Kuvio 22.

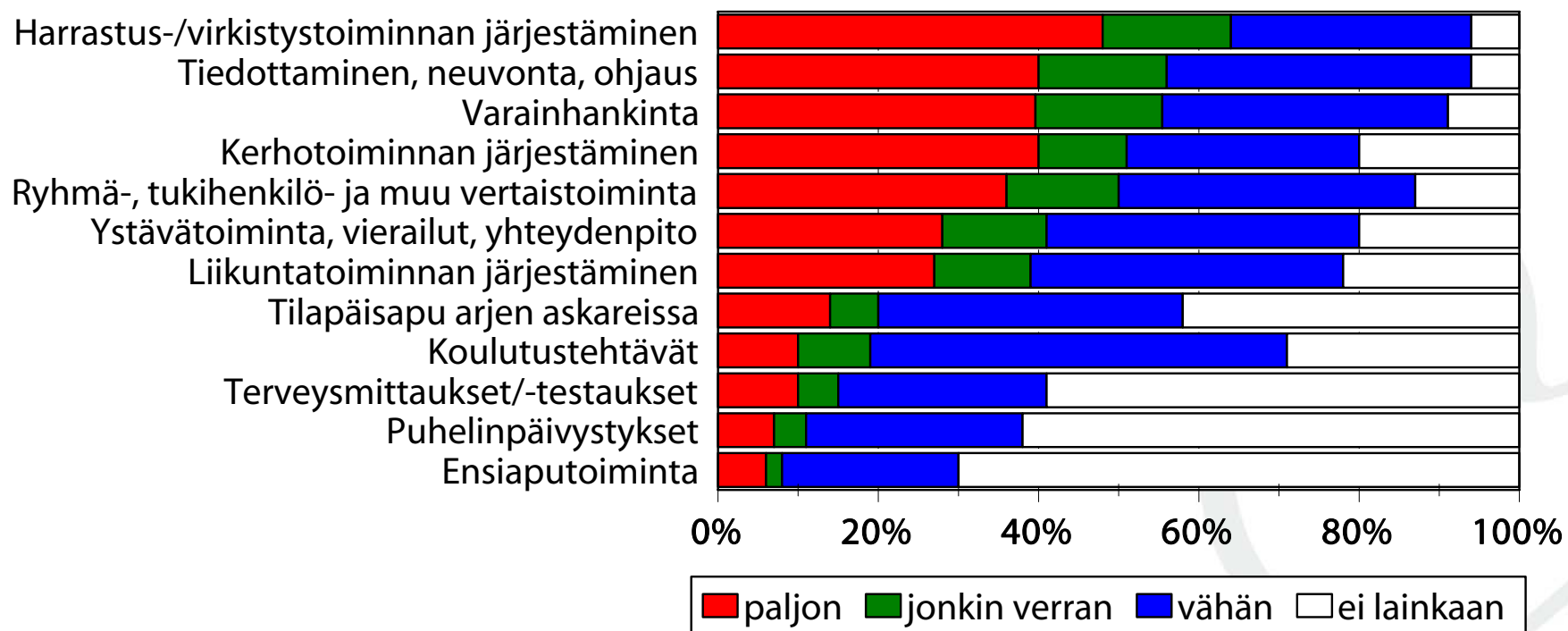
Vapaaehtoistoimintaan sosiaali- ja terveysyhdistyksissä käytetty aika

- ♡ 280 000 vapaaehtoista
- ♡ vapaaehtoistoimintaan käytetty aika keskimäärin 10 tuntia kuukaudessa
- ♡ yhteensä 33,6 miljoonaa tuntia vuodessa
- ♡ vastaa 21 000 henkilötyövuotta

Sosiaali- ja terveysyhdistysten vapaaehtoiset

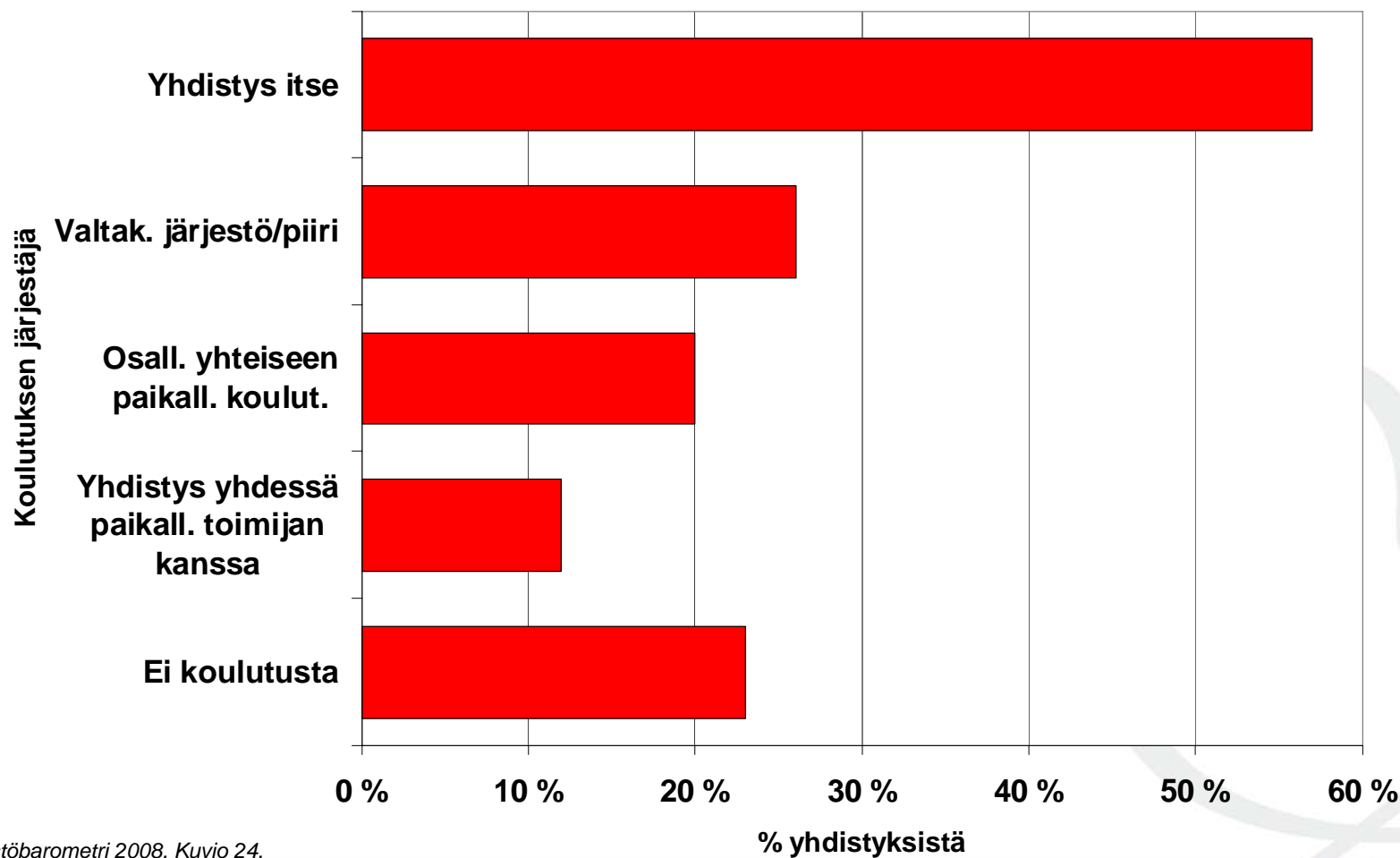
- ♡ yhdessä yhdistyksessä keskimäärin 23 vapaaehtoista vuonna 2007
- ♡ vapaaehtoisista 74% naisia, 26% miehiä
- ♡ 52% 20–65 -vuotiaita, 46% yli 65-vuotiaita, 2% alle 20-vuotiaita
- ♡ vapaaehtoisista 88% yhdistyksen jäseniä
- ♡ 59% sairauden, vamman, elämäntilanteen kannalta itse ”asianosaisia”

Vapaaehtois- ja vertaistoiminnan muodot

Järjestöbarometri 2008. Kuvio 23.

Vapaaehtoisten koulutus

Järjestöbarometri 2008. Kuvio 24.

Uusien vapaaehtoisten tarve

- ♡ 85% yhdistyksistä tarvitsee lisää vapaaehtoisia, 95% järjestöjohdosta pitää tarpeellisena saada järjestöön lisää vapaaehtoisia
- ♡ yleisimmin vertaistoimintaan, yksinäisyyden ehkäisyyn, tilapäisapuun arjen askareissa
- ♡ uusia vapaaehtoisia pyritään hankkimaan mm. tekemällä toimintaa tunnetuksi, henkilökohtaisilla kontakteilla sekä jäsenhankinnan kautta

Järjestöt tärkeä työllistäjä

Työllistämistoimenpiteet eri työnantajasektoreilla vuonna 2007

TYÖNANTAJAN SEKTORI

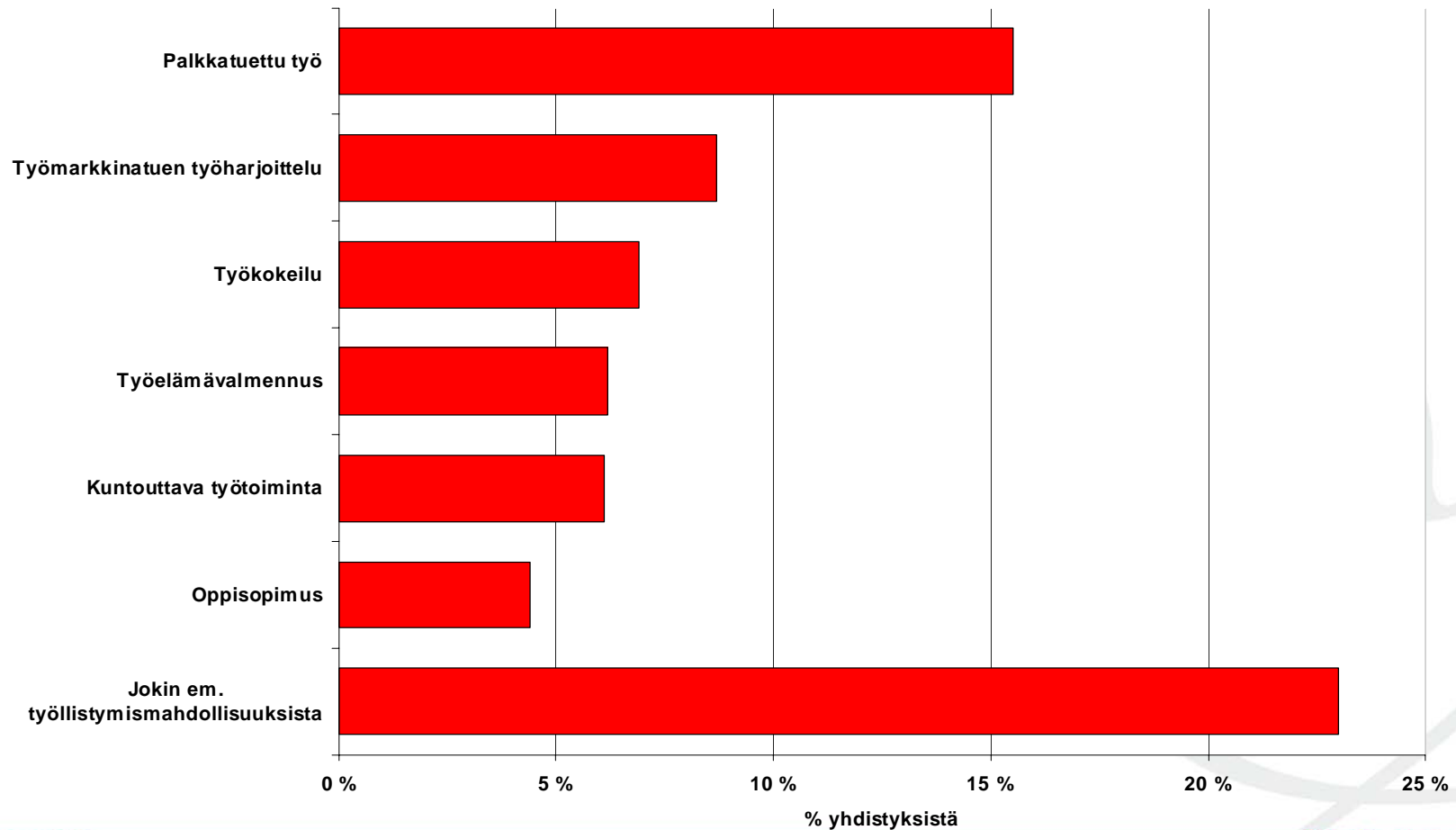
	Työllistämiset		Kunta,	Yhteisö,	Yksityis-	
	yhteensä	Valtio	kuntain- liitto	yksit. työnantaja	Yritys	henkilö, talous
Kaikki yhteensä	114 015	4 378	36 389	30 031	33 844	8 483
josta						
oppisopimukset	4 014		718	389	2 890	17
palkkatuki	40 070		15 094	14 434	9 519	1 023
muut työllistämistuet	19 279	3 456	3 444	1 372	2 943	7 174
työharj. työm.tuki/työelämäv.	50 652	922	17 133	13 836	18 492	269

Järjestöbarometri 2008. Taulukko 50.

(Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto, toimenpitein sijoitetut, vuositilasto 2007.)

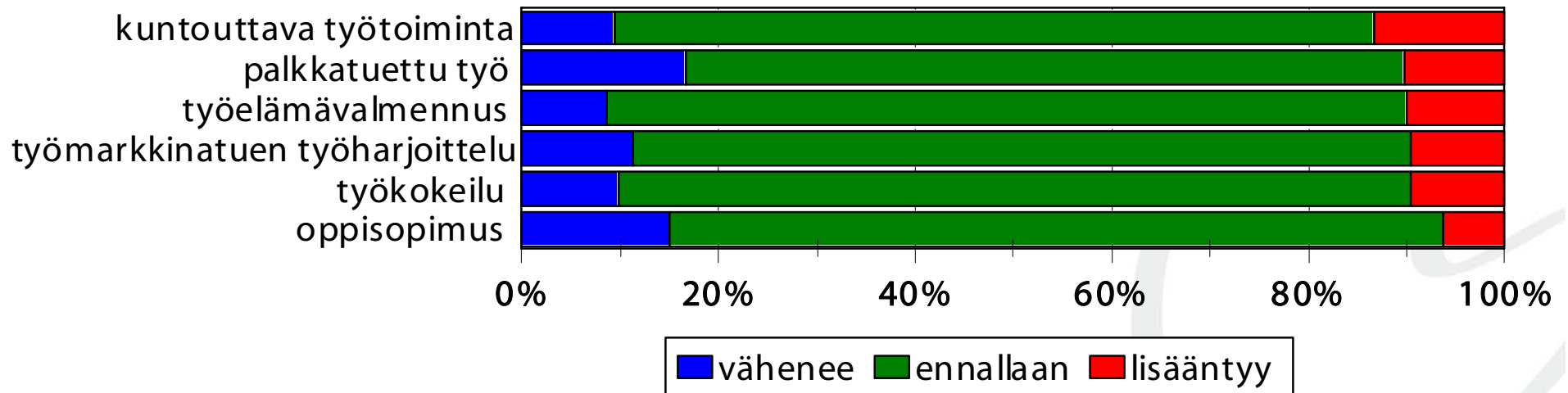
Paikallisyhdistysten välityö- markkinoille työllistäminen v. 2007

Järjestöjen työllistämien yleisimpiä tehtäviä

- ♡ Toimistotehtävät ja avustavat tehtävät
- ♡ Ohjaus- ja hoivatehtävät, mm. ohjaajana, työtoiminnassa, ikäihmisten tukena ja hoitoapulaisena.
- ♡ Kiinteistönhuolto ja ruokahuolto, esim. talonmies, huoltomies, keittiöapulainen

Paikallisyhdistysten ennakoima työllistämistoimien muutos vuonna 2008

Järjestöbarometri 2008. Kuvio 27.

Järjestöjen työllistämisen vaikutukset ja tuki työllistetyille

- ♡ Suurimmassa osassa järjestöjä on kyetty tarjoamaan työllistetyille ohjausta, perehdytystä, koulutusta, tukihenkilöitä tukityösuhteen aikana
- ♡ 58% järjestöistä pystynyt työllistämään osan v. 2006-2007 työllistetyistä työsuhteen tuetun jakson jälkeen
- ♡ 29% järjestöistä seurataan henkilöitä systemaattisesti tuetun jakson jälkeen

Järjestöjen työllistämisen haasteita

- ♡ Palkkatuen suuntaaminen ensisijassa yrityksille voi merkitä sitä, että järjestöt eivät jatkossa enää kykene työllistämään niin paljon kuin tähän asti
- ♡ Järjestöjen työllistämismahdollisuudet tulee turvata myös jatkossa.
- ♡ Työvoimapolitiittisten toimien vaikuttavuuden arvioinnin kriteereitä tulee laajentaa
- ♡ Välityömarkkinoiden toimijoiden keskinäiset vastuut ja työnjaot tulee selkiyttää.